

РЕШЕНИЕ

№ 807

гр. София, 17.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. Ш-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Яна Ем. Владимирова

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20221100506246 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 23.03.2022 год., постановено по гр.дело №27600/2021 год. по описа на СРС, ГО, 113 с-в, ЗАД „А.“ АД е осъдено да заплати на Ф. С. Ф. по искове с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ и с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата от **4 340.03 лв.**, представляваща дължимо застрахователно обезщетение за претърпени имуществени вреди по лек автомобил „БМВ 728 IА“ с рег.№СО **** СХ, по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с реализирано на 02.12.2019 год. пътнотранспортно произшествие в гр.София по вина на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 год. до окончателното ѝ изплащане и сумата от **531.65 лв.**, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 04.03.2020 год. до 18.05.2021 год., като исковете са отхвърлени в останалата им част до пълните предявени размери, а искът по чл. 86, ал. 1 ЗЗД – и за периода от 02.12.2019 год. до 03.03.2020 год.; ЗАД „А.“ АД е осъдено да заплати на Ф. С. Ф. по иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ сумата от **1 080 лв.**, представляваща дължимо застрахователно обезщетение за имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба в размер на платен наем за автомобил за периода от 02.12.2019 год. до 18.05.2021 год., по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с реализирано на 02.12.2019 год. пътнотранспортно произшествие в гр.София по вина на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 год. до

окончателното ѝ изплащане, като ответникът е осъден да заплати на ищеца на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски по делото в размер на 947.88 лв., а ищецът е осъден да заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 3 ГПК направените разноски по делото в размер на 130.76 лв.

Срещу решението в частта му, в която са уважени предявените иски, е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника ЗАД „А.“ АД. Жалбоподателят поддържа, че първоинстанционният съд не бил взел предвид събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност. Предявените иски били недоказани както по основание, така и по размер. Не бил установен по несъмнен начин механизмът на настъпване на процесното пътнотранспортно произшествие /ПТП/, респ. наличието на противоправно поведение от страна на застрахования при ответника водач на МПС. Видно било от данните по делото, че първопричина за настъпване на ПТП било поведението на водача на лек автомобил „БМВ 728 ІА“ с рег.№СО **** СХ, който поради движение с несъобразена с пътните условия скорост навлязъл в съседната пътна лента и реализирал удар с правомерно движение с лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ. Според съобщеното от свидетелката А.П., която била в близки отношения с другия разпитан по делото свидетел – И.П., първоначалният удар бил настъпил в лентата на движение на лек автомобил „Алфа Ромео“. Следователно ударът бил настъпил в резултат на частичното навлизане в същата лента от страна на водача на лек автомобил „БМВ 728 ІА“ с рег.№СО **** СХ. Този механизъм на ПТП се потвърждавал и от казаното от свидетеля В.К., както и от заключението на вещото лице В.Д.. Неправилно СРС бил основал изводите си единствено на показанията на свидетелката П., която била заинтересована от изхода на делото. Не били изследвани действията на водача на лек автомобил „БМВ 728 ІА“ с рег.№СО **** СХ, като при условията на евентуалност поддържа, че също има принос за настъпването на вредоносния резултат. На следващо място сочи, че по делото не било установено настъпването на твърдените от ищеца имуществени вреди във формата на загуби – направени разходи за заместващ автомобил. Показанията на свидетеля Пановски не били убедителни по отношение на обстоятелствата, свързани с получаването на наемна цена и нейния конкретен размер. Не се дължала и законна лихва върху претендираната главница от 1 080 лв. В този смисъл не били налице основания за ангажиране на отговорността на ответника. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено в обжалваната му част, а исковите – отхвърлени, евентуално – размерът на обезщетенията да бъде намален. Претендира и присъждането на направените разноски по делото и юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът по жалбата Ф. С. Ф. счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено в обжалваната му част. Поддържа, че по делото бил установен по категоричен начин механизмът на настъпване на процесното ПТП. Участниците в произшествието били съставили доброволно двустранен протокол за ПТП, като твърденият механизъм се подкрепял и от показанията на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“. Ищецът имал нужда от заместващ автомобил, тъй като неговият бил останал неизползваем, като по делото като свидетел бил разпитан наемодателят, който бил съобщил каква е била месечната наемна

цена – която била ниска, както и че е имало уговорка за поддържане на наетата вещ. Претендира и присъждането на направените разноси по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявени са за разглеждане искове с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ и с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната част, но е частично неправилно.

Разпоредбата на чл. 432, ал. 1 КЗ дава право на увреденото лице при пътнотранспортно произшествие да насочи иск за обезщетяване на претърпените вреди направо срещу застрахователя, при който деликвента има застраховка “гражданска отговорност”. По този иск ищецът следва да установи, че има вземане за непозволено увреждане срещу водач на МПС /фактическия състав на който е виновно и противоправно поведение на водача, в причинна връзка от което са произлезли вреди, като вината се предполага до доказване на противното – чл. 45, ал. 2 ЗЗД/ и наличие на валидно застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка “гражданска отговорност” между този водач и застрахователя /ответното дружество/. Вината се предполага – чл. 45, ал. 2 ЗЗД.

Безспорно е във въззивното производство, а и от събраните доказателства по делото се установява съществуването на договор за застраховка „гражданска отговорност”, който има за обект лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ, като застрахован бил В.С.К., а застраховател – ответното дружество ЗАД „А.“ АД, както и че в срока на застрахователното покритие е настъпило процесното ПТП – на 02.12.2019 год., около 17.15 ч., в гр.София, по републикански път I-8, с участието на лек автомобил „БМВ 728 IА“ с рег.№СО **** СХ, управляван от ищеца /и негова собственост/ и лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ, управляван от В.С.К..

Ищецът отправил към ответното дружество на 03.12.2019 год. застрахователна претенция, но бил уведомен с писмо от 02.01.2020 год., че претенцията му не може да бъде удовлетворена, тъй като не било доказана безспорно вината на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ за настъпване на процесното ПТП.

Спорните между страните въпроси по същество във въззивната инстанция са свързани с това чия е вината за настъпването на процесното ПТП, в т.ч. наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна ищеца /с оглед своевременно направеното от ответника възражение в срока за писмен отговор на исквата молба – чл. 131 ГПК, което е поддържано и във въззивната жалба/, както и дали ищецът е претърпял твърдените имуществени вреди във формата на претърпени загуби – разходи за наемането на друг лек автомобил за периода

от 02.12.2019 год. до 18.05.2021 год.

Въз основа на съвкупната преценка на събраните в първоинстанционното производство писмени доказателства, в т.ч. двустранен констативен протокол за ПТП, чието авторство не е било надлежно опровергано в процеса – видно от заключението на вещото лице по съдебно-почерковата експертиза, което подлежи на кредитиране /чл. 202 ГПК/, гласните доказателства чрез разпита на свидетелката А.П. П., чиито показания следва да бъдат кредитирани като ясни, последователни, убедителни и кореспондиращи с останалите данни по делото и заключенията на вещите лица по първоначалната съдебна автотехническа експертиза и повторна съдебна автотехническа експертиза, които при преценката им по реда на чл. 202 ГПК подлежат на кредитиране като обективно и компетентно дадени и непротиворечащи помежду си, настоящият съдебен състав приема за установено, че процесното произшествие е настъпило при движението на лек автомобил „БМВ 728 ІА“ с рег.№СО **** СХ зад лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ по републикански път І-8, с посока към Божурище /двупосочен, с по една лента за движение във всяка посока, като пътната маркировка позволявала изпреварване/, като ищецът предприел маневра изпреварване, а в същото време другият водач отклонил управлението от него автомобил в ляво и с предната лява част ударил лек автомобил „БМВ 728 ІА“ в задната му дясна част, в резултат на което последният преминал в дясната лента, а другият автомобил го ударил с предната си част в задната част. Водачът на лек автомобил „Алфа Ромео“ предприел маневра заобикаляне на лек автомобил „БМВ 728 ІА“, както преминал в лява лента и с предната си дясна част ударил управлението от ищеца автомобил в странична предна лява част, в резултат на което последният навлязъл в тревната площ в дясно от пътя, което обективно и неизбежно е довело до увреждането му като движима вещ.

Показанията на свидетеля В.С.К. относно механизма на настъпване на процесното произшествие не следва да бъдат ценени, тъй като на първо място те се опровергават от отразеното в съставения двустранен констативен протокол /който е подписан от посочения свидетел/, а на второ място не кореспондират с останалите доказателства по делото, в т.ч. със заключенията на вещите лица по съдебните автотехнически експертизи, както обосновано е приел и СРС.

Във връзка с оплакванията във въззивната жалба следва да бъде посочено, че по принцип заинтересоваността на свидетеля в полза или във вреда на някоя от страните, се преценява с оглед всички други данни по делото, при отчитане на възможната му необективност. Това означава, че към показанията на такива свидетели съдът трябва да подходи със засилена критичност. Не съществува забрана въз основа на техните показания да бъдат приети за установени факти, които ползват страната, за която свидетелят се явява заинтересован или такива, които вредят на противната страна. Преценката обаче следва да бъде обоснована с оглед на другите събрани по делото доказателства и да стъпва на извод, че данните по делото изключват възможността заинтересоваността на свидетеля да е повлияла на достоверността на показанията му /виж Решение № 131 от 12.04.2013 год. на ВКС по гр. дело № 1/2013 год., ІV г. о., ГК/.

В частност показанията на свидетелката А.П. П. могат да се ползват като източник за установяването на факти, тъй като не противоречат на останалите доказателства по делото, а направената от жалбоподателя интерпретация на показанията на свидетелката не съответства на съобщеното от нея – че удар между двете превозни средства е настъпил след като лек автомобил „БМВ 728 ІА“ вече е осъществявал маневрата изпреварване, а лек автомобил „Алфа Ромео“ е завил наляво, т.е. свидетелката не заявява, че лек автомобил „БМВ 728 ІА“ е навлязъл в лентата за движение на „Алфа Ромео“, а точно обратното, което съответства на констатациите на вещите лица и на схемата, обективизирана в съставения двустранен констативен протокол за ПТП.

В този смисъл въззивният съд приема, че по делото е доказано, че действията на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ – В.С.К., съставляват граждански деликт. Той е извършил нарушение на правилата за движение по пътищата, установени в чл. 42, ал. 1, т. 1 ЗДвП, чл. 25, ал. 1 ЗДвП и чл. 5, ал. 1, т. 1 ЗДвП /общо правило/. Деянието на посочения водач е противоправно и в пряка причинна връзка от него са настъпили твърдените увреждания на собствения на ищеца лек автомобил. Вината се предполага – чл. 45 ал. 2 ЗЗД.

При определяне на размера на дължимото обезщетение следва да бъде съобразена нормата на чл. 386, ал. 2 КЗ, съгласно която обезщетението следва да е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност. Действителната стойност на увреденото имущество е възприето като горна граница и в специалната норма, уреждаща обезщетението в полза на третото увредено лице при задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите – чл. 499, ал. 2 КЗ. Обезщетението не може да надвишава действителната /при пълна увреда/ или възстановителната /при частична увреда/ стойност на имуществото – съгласно чл. 400, ал. 1 КЗ, за действителна стойност се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество, а според чл. 400, ал. 2 КЗ, за възстановителна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка, т.е. това е пазарната цена на новите резервни части /от които не се приспада обезценка, в случай, че ремонтираната вещ не е нова/ плюс разходите за тяхната доставка, ремонт, строително-монтажни работи, които обикновено се извършват, за да се възстанови повредената вещ в първоначалното ѝ състояние.

В частност дължимото обезщетение за причинените имуществени вреди се равнява на пазарната стойност на ремонтните дейности по възстановяването на лек автомобил „БМВ 728 ІА“, като същото възлиза на сумата от 4 340.03 лв. – обстоятелство, което не е спорно във въззивното производство.

Следователно ищецът се легитимира като кредитор на претендираното главно вземане за имуществени вреди в размер на горепосочената сума, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане, както

законосъобразно е приел и първоинстанционният съд. Предвид установените по делото фактически положения, че застрахователят /ответникът/ е в забава, считано от 04.03.2020 год. /виж чл. 497, ал. 1, т. 2 вр. с чл. 496, ал. 1 КЗ/, то релевираната акцесорна претенция по чл. 86, ал. 1 ЗЗД се явява установена в своето основание за процесния период – от 04.03.2020 год. до 18.05.2021 год., а размерът ѝ възлиза на 531.65 лв. – определен от СРС при правилно приложение на правилото на чл. 162 ГПК.

Възражението на ответника за съпричиняване се явява неоснователно, поради следните съображения:

Принос по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД има винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за осъществяване на деликта и за възникване на вредите или е улеснил механизма на увреждането, предизвиквайки по този начин и самите вреди, респ. увеличил е техният размер /или необходимо е действията или бездействията на пострадалия да са в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т.е. последният да е тяхно следствие, но не е необходимо наличието на вина/. Тежестта за доказване е върху позоваващата се на съпричиняването страна – ответника – виж и т. 7 от Тълкувателно решение № 1/2014 год. на ВКС по тълк.дело № 1/2014 год., ОСТК.

В разглеждания случай по делото не са ангажирани каквито и да било доказателства, че поведението на ищеца е допринесло за настъпването на вредите, поради което при приложението на неблагоприятните последици от правилата за разпределение на доказателствената тежест, СГС е длъжен да приеме недоказано за нестанало.

Претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди във формата на претърпяна загуба, изразяваща се в заплащането на разходи за наемане на друг автомобил за периода от 02.12.2019 год. до 18.05.2021 год., се явява неоснователна, поради следните съображения:

Нормата на чл. 429, ал. 1 ТЗ предвижда, че с договора за застраховка „Гражданска отговорност“ застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя е договорна и функционално обусловена от деликтната отговорност на причинителя на вредата, съгласно чл. 45 и сл. ЗЗД. Следователно застрахователят ще отговаря за онези вреди, за които би отговарял деликвентът – виновно причинени от същия, при презумиране на вината, които са в пряка и непосредствена причинна връзка с увреждането, съгласно чл. 51, ал. 1 ЗЗД.

Претърпяната загуба е вид имуществена вреда, която при непозволено увреждане представлява разликата между състоянието на имуществото на лицето, увредено от деликт, и онова състояние, което то би имало, ако деликт не е бил извършен. Следователно такива вреди подлежат на обезщетяване ако е налице реално, ефективно намаляване на имуществото на увредения от деликт – като последният носи доказателствената тежест да го установи, съгласно правилото, установено в разпоредбата на чл. 154, ал. 1 ГПК.

Въззивният съд счита, че твърдените вреди, представляващи разходи за наемане на друг

автомобил, са пряка и непосредствена последица от процесното ПТП, след като невъзможността ищецът да ползва собственото си моторно превозно средство е настъпила именно в резултат на виновното и противоправно поведение на водача, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника, но само при наличието на необходимост от наемането на друг автомобил и за период /обичайния такъв с оглед конкретните щети – в частност не повече от два месеца/, през който увреденият автомобил се ремонтира. И това е така, тъй като ако процесният автомобил не беше увреден, нямаше да се налага същият да бъде ремонтиран и собственикът му щеше да продължи да го ползва, когато му е необходимо. А самият ремонт изисква престой в сервиз и до осъществяването на ремонта автомобилът не може да се ползва.

В разглеждания случай по делото не са ангажирани категорични и несъмнени доказателства за необходимост от наемане на друг автомобил, както и такива кога точно ищецът е извършил разходи за заплащане на наем в сочения от него месечен размер от 60 лв. – свидетелят И.П. е заявил следното: „по принцип когато ползва колата по-често /ищецът/ ми дава пари, а когато не му се налага, не ми дава пари. В този смисъл и при приложение на неблагоприятните последици от правилата за разпределение на доказателствената тежест следва да се приеме, че ищецът не се легитимира като кредитор на претендираното вземане в размер на 1 080 лв.

Ето защо решението на СРС следва да бъде отменено в частта му, в която предявеният иск по чл. 432, ал. 1 КЗ за сумата от 1 080 лв. е уважен, която претенция подлежи на отхвърляне. Първоинстанционното решение трябва да бъде отменено и в частта му, в която ответникът е осъден да заплати на ищеца разноски за първоинстанционното производство за разликата над 676.89 лв.

В останалата обжалвана част решението на СРС следва да бъде потвърдено, като правилно.

По отношение на разноските:

С оглед изхода от настоящия спор и на основание чл. 78, ал. 3 и 8 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя /ответника/ направените разноски в първоинстанционното производство в размер на 162.56 лв., както и направените разноски във въззивното производство за държавна такса в размер на 17.68 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 18.15 лв., съразмерно с уважената част от въззивната жалба, респ. отхвърлената част от исковете.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК жалбоподателят /ответникът/ следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 409.27 лв., съразмерно с отхвърлената част от въззивната жалба, респ. уважената част от исковете.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящото решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 23.03.2022 год., постановено по гр.дело №27600/2021 год. по описа на СРС, ГО, 113 с-в, в частта му, в която е уважен предявения от Ф. С. Ф. срещу ЗАД „А.“ АД иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ за сумата от 1 080 лв., както и в частта му, в която ответникът ЗАД „А.“ АД е осъден да заплати на ищеца Ф. С. Ф. разноски за първоинстанционното производство за разликата над 676.89 лв., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА**:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Ф. С. Ф. с ЕГН *****, с адрес: гр.Божурище, ул.“*****“ №11, срещу ЗАД „А.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****“, иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ за сумата от 1 080 лв., представляваща дължимо застрахователно обезщетение за имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба в размер на платен наем за друг автомобил за периода от 02.12.2019 год. до 18.05.2021 год., по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ във връзка с реализирано на 02.12.2019 год. пътнотранспортно произшествие в гр.София по вина на водача на лек автомобил „Алфа Ромео“ с рег.№СВ **** АТ, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 год. до окончателното ѝ изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решението от 23.03.2022 год., постановено по гр.дело №27600/2021 год. по описа на СРС, ГО, 113 с-в, в останалата му обжалвана част.

ОСЪЖДА Ф. С. Ф. с ЕГН *****, с адрес: гр.Божурище, ул.“*****“ №11, да заплати на ЗАД „А.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****“, на основание чл. 78, ал. 3 и 8 ГПК направените разноски в първоинстанционното производство в размер на 162.56 лв., както и направените разноски във въззивното производство за държавна такса в размер на 17.68 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 18.15 лв.

ОСЪЖДА ЗАД „А.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****“, да заплати на Ф. С. Ф. с ЕГН *****, с адрес: гр.Божурище, ул.“*****“ №11, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 409.27 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____